

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi és kertészeti kultúrákban 2026.08.06.

Augusztus első hetére újabb hőhullám érte el hazánkat. A napi átlaghőmérsékletek 26,5-31,0 fok között alakultak, 38,0-41,0 fokos maximum hőmérsékletek mellett. Az éjszakai lehűlés csak kicsit enyhített a hőségen (14,1-22,3 fok) emellett csapadék előfordulása sem volt jellemző (legfeljebb nyomokban). A talajok szárazságát (a felső 15-25 cm-es rétegben ~3,7-24,0 V/V %), a növényeink stresszes állapotát tovább fokozta a légköri aszály, mely különösen az alföldi területeken 30,0-40,0 % közötti átlagos páratartalmat jelentett (de az ország más tájain is 40 % alatt alakult a nappali páratartalom) a gyakran lengedező szél mellett.

A szőlőben, gyümölcsfélékben sokasodtak a napégés, a fonnyadás, a gyümölcshullás tünetei. A szántóföldi kultúrák (pl. kukorica, napraforgó) felszáradása gyorsult, a kényszerérés elindult.

KUKORICA

A forró napok újbóli kialakulása a kukorica állományokat tovább tizedelte. A silózások folyamatosak, a megmaradt állományokban pedig már sok helyen lefelé fordultak a csövek, jelezve az érés előrehaladását (korai viaszérés, viaszérés). Az állományok jelentős része intenzív fonnyadással, felszáradással reagál országsszerte a jelen időjárási helyzetre. A kártevők folyamatosan jelen vannak, nagyon heterogén eloszlással és populáció nagysággal.

A **kukoricamoly** második nemzedékének rajzása alacsony szintű (~3-4 db imágó/csapda/hét), sok esetben a fénycsapdák nem vagy csak minimális mennyiségben fogják a lepkéket. A felboncolt szárok alapján azonban a (bábok hiányában) a lepkék túlnyomó többsége már kirajzott (1. fotó).

1. fotó: Kukoricamoly üres bábozódási helye a kukorica szárban (Fotó: Tüh A., 2026.08.03.)

A **gyapottok bagolylepke** imágói is jóval alacsonyabb számban repülnek a csapdákbba mint az elmúlt időszakokban (~2-5 db imágó/csapda/hét), ugyanakkor a különböző fejlettségű lárvák tovább folytatják a károsítást (jelenleg leggyakoribbak az L2-L4-es fejlettségűek) a csővégeken, a csuhélevelek takarásában. A szárazság ellenére, kártételük nyomán (amely technológiától függően gyenge-közepes mérték között változik) megjelentek a **fuzárium** kisebb-nagyobb telepei, helyenként a **penicillium** jellegzetes zöld penészpárnái (Komárom-Esztergom vármegye) mellett (2. fotó).

A **kukoricabogár** előfordulása nagyon változó, általában alacsony az egyedszám az állományokban de egy-egy területen (monokultúra) ugrásszerűen nőtt a csapdafogás (120-140 db imágó/csapda/hét-Zala vármegye) az elmúlt héten. A párosodás folyamatos és a tojásrakó nőstények (a megduzzadt

potrohukkal) is gyakran láthatók a növényeken, azonban kérdéses, hogy a száraz talajállapotok mennyire kedveznek a tojásrakáshoz.

2. fotó: Fuzárium fertőzés kukorica csövön gyapottok bagolylepke kártétele nyomán
(Fotó: Tüh A., 2026.08.03.)

A szárazság miatt a **takácsatkák** továbbra is aktívan táplálkoznak a még zöld leveleken, további terjedésük, a kártétel erősödése a zöld felülettel rendelkező állományokban várható.

NAPRAFORGÓ

Napraforgóban tovább gyűrűztek az aszály tünetei, különösen az alföldi területeken. Jobb esetben csak az alsó levelek (2-4 levél) felszáradása jellemző, de sokszor teljes növény száradás, barnulás jelentkezik az aszály hatására táblányi területeken (3. fotó).

3. fotó: Aszály sújtotta napraforgó tábla
(Fotó: Tunyoginé Búzás Ilona, Csongrád-Csanád vármegye)

Az állományokat járva, azért jelen időjárási helyzetben is érdemes megbizonyosodni a növény száradás okáról, ugyanis több táblán, kisebb-nagyobb foltszerű kiterjedéssel a **makrofomina** is szedi áldozatait. A főleg citromérésű tányérok nagyrészt egészségesek, azonban egy-egy érzékeny fajtán már jelentkeztek az **alternáriás betegség** kisebb-nagyobb foltjai a **pikkelyleveleken**.

Észlelési szinten jellemző a **szürkepenészes tányér rothadás** és szintén csak egy-egy táblán elterjedt a **rizópuszos tányérrothadás** fellépése, főleg a gyapottok bagolylepke kártétele nyomán.

Elsősorban az Alföldön, de máshol is előfordul és egyre gyakrabban jelentkeznek a napégés tünetei a tányérokban. A táblák széleit a **vadák** sem kímélik, a tányérok részleges vagy teljes lerágásával tovább rontják a termés eredményeket.

Napraforgóban és a táblák szélein a **parlagfű** növekedése intenzív a szárazság ellenére is. A Nemzeti Népegészségügyi Központ tájékoztatása szerint a pollen koncentráció hazánk nagy részén jelenleg többnyire alacsony, helyenként azonban már közepes szintű és a következő napokban további erősödés várható az ország teljes területén. A virágzás ~30-40 %-os, de annak fokozódása nem elkerülhető. Ezért és a jogszabályi kötelezettség teljesítése érdekében a fertőzött területek kaszálása, gondozása sürgető.

Sáskák

A sáskák egyedszáma tovább növekedett a vármegye több térségében. Az **olaszsáska** (*Calliptamus italicus*), a **barbársáska** (*Calliptamus barbarus*), a **marokkói sáska** (*Dociostaurus maroccanus*), a **rövidnyakú sáska** (*Dociostaurus brevicollis*) és a **közönséges tarlósáska** (*Chorthippus brunneus*) továbbra is súlyos kártételt okoz. A fertőzött gócterületeken a kártétel mértéke olyan jelentős, hogy egyes zöldségtermesztő területeken a palántázást már nem is kezdik meg, illetve elhalasztják, mivel a sáskák rövid időn belül megsemmisítik a kiültetett növényeket. A korábban kialakult góciókban megkezdődött a peterakás, ezért a fertőzött területek folyamatos felderítése, nyomon követése továbbra is kiemelten fontos (Tunyoginé Búzás Ilona).

KERTÉSZETI KULTÚRÁK

Gyümölcsösökben intenzívvé vált a (főleg) szárazság miatti gyümölchullás, a napégés tünetei almatermésűeken, dión, bodzán, szőlőn és számos más gyümölcsfajon is jelentkeztek.

Almában folyamatos, újra erősödő egyedszámú az almamoly rajzása (12-20 db imágó/csapda/hét). Észlelési szintű az **almalevél-sátorosmoly** és a **lombosfa-fehérmoly** jelenléte, ellenben stagnáló vagy enyhén csökkenő az **almalevél-aknázómoly** rajzása a csapdafogások alapján (50-70 db/imágó/csapda/4 nap).

Szilvában folytatódott, és továbbra is változatlan egyedszámban zajlik a **szilvamoly** (40-80 db imágó/csapda/hét). Az újabb védekezések az élelmezés egészségügyi várakozási időkre való tekintettel történjen.

Őszibarackban a **keleti gyümölcsmoly** tömeges, a **barackmoly** alacsony egyedszámú rajzása is tapasztalható. A kelő lárvák ellen a védekezés javasolt a későbbi fajtákban.

Szőlőben a **szőlőperonoszpóra** és **szőlő lisztharmat** észlelési szintű vagy nagyon alacsony fertőzöttséggel van jelen az ültetvényekben. A lombon történő megjelenésük, gyarapodásuk legfeljebb a lehűléssel és/vagy csapadék érkezésével valószínűsíthető.

Kártevők közül a **szőlőmoly** rajzása észlelhető, de nagyon alacsony egyedszámmal, hasonlóképp a kártételéhez, amely elenyésző az idei évben.

Folyamatos és emelkedő számú az amerikai szőlőkabóca imágóinak rajzása. A korai érésű fajtákban már figyeljünk az élelmezés egészségügyi várakozási időkre. A kontakt készítmények esetében 3, 7 illetve 10 napos várakozási idejű rovarölőszerek is rendelkezésre állnak a vektor elleni védekezéshez. A védekezés indokolt, emellett a fertőzött tőkék levágása (zöld felület), gyökerestől való eltávolítása haladéktalanul elvégzendő feladat.

Dióban az elmúlt héten tovább erősödött a **nyugati dióburok-fúrólégy** rajzása (4. fotó). A csapdafogások szinte mindenütt magas egyedszámokat mutattak (120-140 db imágó/csapda/hét). A tojásrakás folyamatos, a védekezés időszerű és javasolt!

4. fotó: Nyugati dióburok-fúrólégy csapdában (Fotó: Tüh A., 2026.08.04.)

Tüh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén (Szakolczai Soma), Csongrád-Csanád (Tunyoginé Búzás Ilona), Hajdú-Bihar (Gálóczi-Tömösváry Róbert), Jász-Nagykun-Szolnok (Pintér Imre), Komárom-Esztergom (Abdai Éva) és Zala vármegyei (Tüh Annamária) Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.